

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-05-02

Vår referens

Louise Andersson
Förvaltningsjurist
louise.andersson4@malmo.se

Remiss angående Remiss Justitiedepartementet - En effektivare kontaktförbudslagstiftning - ett utökat skydd för utsatta personer (SOU 2024:13) ASN-2024-7033

Sammanfattning

Utredningens huvudsakliga uppdrag har varit att se över kontaktförbudslagstiftningen.

Därtill har utredningen även haft i uppdrag att ta ställning till om straffskalan för barnfridsbrott bör skärpas samt överväga för- och nackdelar med att skärpa maximistraffet för grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning och ta ställning till om en sådan ändring bör genomföras.

En sista del av utredningens uppdrag har varit att lämna författningsförslag avseende anstiftan och medhjälp samt försök, förberedelse och stämpling till brott gällande hedersförtryck och grov fridskränkning respektive grov kvinnofridskränkning.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen är positiv till de förslag som lämnas i utredningen.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende *En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett utökat skydd för utsatta personer (SOU 2024:13)*.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen.
3. Arbetsmarknads- och socialnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Beslutsunderlag

- En effektivare kontaktförbudslagstiftning - ett utökat skydd för utsatta personer (SOU 2024:13)
- Remiss Justitiedepartementet - En effektivare
- kontaktförbudslagstiftning - ett utökat skydd för utsatta personer (SOU 2024:13)
- G-Tjänsteskrivelse - Remiss angående remiss En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett utökat skydd för utsatta personer (SOU 2024:13)
- Förslag till yttrande

Beslutsplanering

ASN beredning 2024-05-07

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2024-05-16

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2024-05-30

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Malmö stad har mottagit remiss avseende betänkandet En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett utökat skydd för utsatta personer (SOU 2024:13). Arbetsmarknads- och socialnämnden har ombetts yttra sig.

Utredningens huvudsakliga uppdrag har varit att se över kontaktförbudslagstiftningen.

Därtill har utredningen även haft i uppdrag att ta ställning till om straffskalan för barnfridsbrott bör skärpas samt överväga för- och nackdelar med att skärpa maximistraffet för grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning och ta ställning till om en sådan ändring bör genomföras.

Slutligen har utredningen haft i uppdrag att lämna författningsförslag som tydliggör att anstiftan och medhjälp till brott samt i förekommande fall försök, förberedelse och stämpling till brott kan ingå i de särskilda brotten hedersförtryck och grov fridskränkning respektive grov kvinnofridskränkning.

Kontaktförbudslagstiftningen

Utredningens utvärdering visar att tillämpningen av lagen om kontaktförbud är restriktiv i förhållande till lagens syfte att förebygga och förhindra brott. För att stärka lagens brottspreventiva funktion lämnas i huvudsak följande förslag.

Fler grunder för utfärdande av kontaktförbud föreslås, däribland otillbörlig övervakning. Vidare ska de omständigheter som särskilt ska beaktas vid riskbedömningen som görs i samband med att ett kontaktförbud övervägs utökas, i syfte att öka förutsättningarna för en nyanserad riskbedömning och en enhetlig rättstillämpning.

I fall med en särskilt allvarlig hotbild ska ett särskilt utvidgat kontaktförbud kunna meddelas redan som en förstahandsåtgärd, till skillnad från idag när det är möjligt först efter överträdelse av ett utvidgat kontaktförbud. Vid bedömningen av förbudsområdets storlek ska det särskilt beaktas om området är tillräckligt stort för att tillgodose behovet av skydd i det enskilda fallet.

Vid lagföring för vissa, utpekade, brott ska det finnas en presumtion för kontaktförbud, dvs att utgångspunkten ska vara att kontaktförbud meddelas i de fallen. Presumtionen kan brytas om det föreligger särskilda skäl mot ett kontaktförbud. Kriminalvården och Statens institutionsstyrelse ska i samband med frigivning underrätta åklagare samt vara skyldiga att lämna ut uppgifter som kan antas vara av betydelse för beslut om kontaktförbud.

Rätten till offentligt biträde för barn föreslås utvidgas till att gälla oavsett vilken form av kontaktförbud som är aktuell. Även en möjlighet att förordna en särskild företrädare för barn föreslås införas.

I syfte att öka förutsättningarna för att kombinera kontaktförbud med andra skyddande åtgärder föreslås att socialnämnden alltid ska underrättas när ett beslut om kontaktförbud har meddelats. Detta för att socialnämnden ska kunna erbjuda stöd och hjälp till personer som utsatts för våld och andra övergrepp samt till dem som utövar våld.

Straffskalorna för barnfridsbrott och fridskränkningensbrotten

För barnfridsbrott av normalgraden anser utredningen att det saknas skäl att höja minimistrammet. Av praxis framgår att straffvärdet ofta bedöms vara lika högt som straffvärdet för grundbrottet. Utifrån sina direktiv har utredningen emellertid haft i uppdrag att oavsett ställningstagande i sak lämna förslag om en skärpning. Mot den bakgrunden lämnas förslag om att skärpa minimistrammet för barnfridsbrott till tre månaders fängelse. För grovt barnfridsbrott föreslås en skärpning av påföljden till fängelse i lägst ett år och högst sex år.

Även när det gäller grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning anser utredningen att det saknas skäl för straffskärpning men lämnar utifrån sina direktiv ett förslag om att skärpa maximistrammet till tio års fängelse.

Brottskatalogen för hedersförtryck och fridskränkingsbrotten

Utredningen föreslår ett förtydligande av det straffbara området genom att det i lagtexten ska framgå att ansvar kan utdömas för den som begår eller annars medverkar till de gärningar som kan ingå i respektive brott. Även försök, förberedelse och stämpling till brotten ska omfattas.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens överväganden

Förvaltningen anser att de lämnade förslagen gällande kontaktförbudslagstiftningen framstår som ändamålsenliga för att bättre svara till lagstiftningens syfte.

Vidare anser förvaltningen att det är positivt att socialnämnden alltid ska underrättas när ett kontaktförbud meddelas. Precis som redogjorts för i utredningen har socialnämnden omfattande skyldigheter att erbjuda stöd och skydd till våldsutsatta samt insatser till våldsutövare. En ordning där socialnämnden alltid underrättas om att ett kontaktförbud har meddelats skulle enligt förvaltningen innebära att socialnämnden ges bättre förutsättningar för att uppfylla de skyldigheterna.

Även vad gäller de föreslagna författningsändringarna i övrigt är förvaltningen positiv. Förvaltningen bedömer att ändringarna, i likhet med de som föreslås gällande kontaktförbud, stärker framför allt utsatta kvinnor och barns position när det gäller att skyddas från hot och våld.

Förslagen bedöms inte medföra ökade kostnader för kommunerna.

Ansvariga

Louise Linde Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef